

ခဲစာၣ်အတၢ်ပနီၣ်ဒီးတၢ်လၢမၤသးလီၤဆီလၢအကဲထီၣ်သးညီၣ်တဖၣ်

Common signs and symptoms of cancer

ခဲစာၣ်တခါစုၣ်စုၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ပနီၣ် ဒီးတၢ်မၤသးလီၤဆီတဖၣ် လၢအတၢ်ဒီးသီးလိာ်အသးဘၣ် ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢခဲစာၣ်တၢ်ဆါန့ၣ်ဟဲကဲထီၣ်သး လၢမိၢ်ပှၢ်ပူၤဖဲလဲၣ်တတီၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တဘျီတခါခိၣ်ဖဲခဲစာၣ်စးထီၣ်သးသီသီန့ၣ်တၢ်ပနီၣ်လၢအမၤသးလီၤဆီတဖၣ် တဖျါဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပနီၣ်ဒီးတၢ်လၢမၤသးလီၤဆီလၢညီၣ်တဖၣ်ဟံးဃုာ်- Common signs and symptoms might include:

- မိၢ်ပှၢ်တယၢ်လီၤစ့ၤလၢတၢ်ဝဲလၢအဂ့ၢ်တသ့ဘၣ်
- တၢ်လီၤဘုံးလီၤတီၤထီၣ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်
- တၢ်ကူးလၢတလီၤမၢ်ဘၣ်
- တၢ်အဆါလၢနတဲလၢအဂ့ၢ်တသ့ဘၣ်, တၢ်ကိာ်လိာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ညီးထီၣ်
- သွံၣ်အိၣ်လၢအ့ၣ်ကျါမ့တမ့ၢ်ဆံၣ်ကျါ

နမ့ၢ်ပလၢၢ်ဘၣ်တၢ်ဆီတလဲလၢနမိၢ်ပှၢ်အလီၤလၢတညီၣ်ကဲထီၣ်သးဒီးန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်, အရူၤခိၣ်ဝဲလၢနကလဲၤထီၣ်လိာ်သးဒီးနကသံၣ်သရၣ်န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤသးလီၤဆီတဖၣ်အံၤန့ၣ်တမ့ၢ်လၢနအိၣ်ဒီးခဲစာၣ်ထီၣ်ဘိဘၣ်.

What is Cancer: scan to watch.

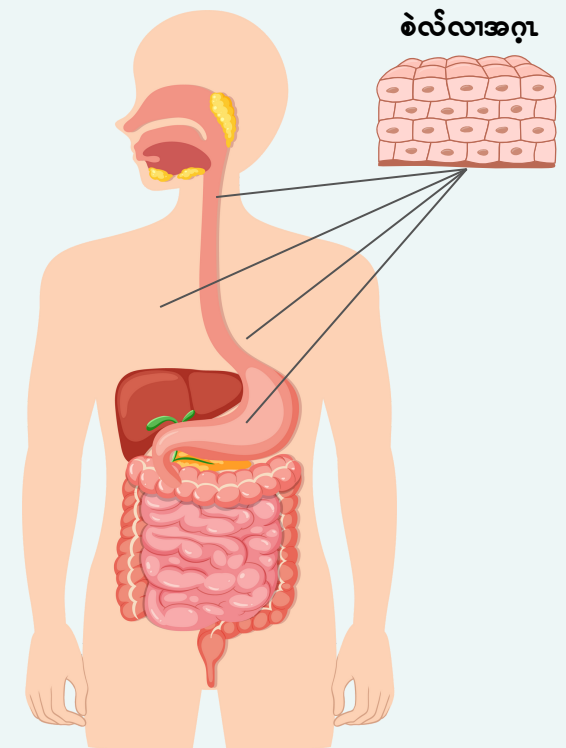
Supported by the Victorian Government, in partnership with LMICS.

Information adapted from Cancer Council Australia.

ACN: 136 467 715
MARCH 2025

ခဲစာၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်

What is cancer?

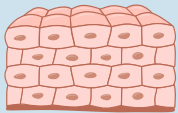
ခဲစာနဲ့မိုက်တမနုလဲဉ် What is cancer?

ခဲစာနဲ့မိုက်တမနုလဲဉ်တဲအါလဲအဟဲခိဖျိသးလဲလဲလဲလဲပမိုပုာ်ပူာ်န့ဉ်လီၤ. ပမိုပုာ်တဖၣ်ကဲထီၣ်ဝဲခိဖျိစဲလဲဆဲးဆဲးဖိလဲအကကွဲာ်သ့တဖၣ် လဲပထံၣ်လဲပမဲာ်ချံ တသ့ဘၣ်န့ဉ်လီၤ. စဲလဲဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲပဖဲးပဘၣ်, ကွဲာ်ဂီၤခွဲ (အဒိ- သူၣ်, ကဖု, ပံာ်) ပသ့ၣ်ဒီးပသံသ့တဖၣ်န့ဉ်လီၤ. ပမိုပုာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်စဲလဲလဲအသိကိးမိုနံၤဒဲးန့ဉ်လီၤ.

စဲလဲသ့တဖၣ်ဒိၣ်ထီၣ်, နီၤဖးလီၤအသး, သံ, ဒီးဟဲအိၣ်ထီၣ်ကဒီးန့ဉ်လီၤ. တဘျီတခိၣ်စဲလဲတနီၤဒိၣ်ထီၣ်ကျဲကမာ်ဝဲဒီးကဲထီၣ်စဲလဲလဲ အတဂ့ၤဘၣ်န့ဉ်လီၤ. စဲလဲလဲအတဂ့ၤဘၣ်တဖၣ်ဒိၣ်ထီၣ်အါတလဲအခး ဒီးလဲၤန့ဉ်လီၤဆူသ့ၣ်ကျဲ, မ့တမ့အဝဲသ့ဒုးကဲထီၣ်ဝဲတဲညိးထီၣ်လဲဘၣ်တဲကိးအီၤလဲတဲကိးလိၣ်န့ဉ်လီၤ.

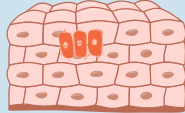
Normal cells

စဲလဲလဲအဂ့ၤ

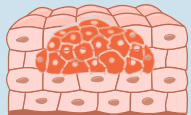
Unhealthy cells

စဲလဲလဲတဂ့ၤဘၣ်

Cancer cells

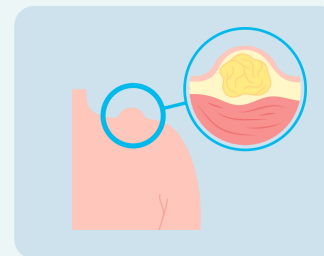
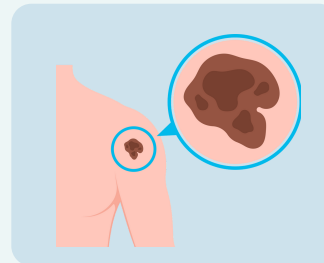
ခဲစာအစဲလဲ

တဲကိးလိၣ်ခဲလဲာ်တမ့ခဲစာဘၣ်. Not all tumours are cancer.

တဲကိးလိၣ်လဲမာ်ဘၣ်ဒီးတဲတဖၣ်ဘၣ်တဲကိးအီၤလဲခဲစာန့ဉ်လီၤ. ခဲစာပတုာ်ဝဲမိုပုာ်လဲကမာ်အတဲဖဲးတဲမာ်လဲအကြးမာ်ဝဲသ့န့ဉ်လီၤ. ခဲစာစဲလဲတဖၣ်ဟဲအိၣ်ထီၣ်သးလဲပမိုပုာ်သ့ကိးတဲၤဒဲးဒီး အါတက့ၤအမံၤသ့တဖၣ်ဘၣ်တဲလုာ်န့ဉ်အီၤခိဖျိတဲလီၤဖဲခဲစာစဲလဲစးထီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲအလီၤန့ဉ်လီၤ.

အဒိ-ဖဲးဘၣ်ခဲစာ, မ့တမ့နီၤခဲစာ.

ခဲစာရဲၤလီၤသးလဲမိုပုာ်အတဲလီၤအဂီၢ်တဖၣ်သ့ဝဲ, တဲအံၤဟဲကဲထီၣ်သးဖဲခဲစာစဲလဲထုးဖးကွဲာ်သးဒီး ဟးလဲနသ့ၣ်ကျဲဒီးထံကျဲဖိ ဆဲးဆဲးလဲမိုပုာ်ပူာ်အခါန့ဉ်လီၤ.

တဲမနုဒုးအိၣ်ထီၣ်ခဲစာလဲဉ် What causes cancer?

နဒီးန့ဉ်ဘၣ်ခဲစာလဲပူၤဂးအိၣ်တသ့ဘၣ် ဒီးတဲအံၤတမ့တဲစံၣ်ညိၣ်ခိဖျိနမာ်တဲကမာ်အယိဘၣ်န့ဉ်လီၤ. တဲဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးဒုးအိၣ်ထီၣ်ခဲစာတသ့ဘၣ်.

ခဲစာကဲထီၣ်သးသ့ခိဖျိပသးနံၣ်, လဲပခိၣ်ယၢၤတဲအိၣ်သး, ဒီးပတဲအိၣ်မူအကျိၤအကျဲသ့ဝဲဒၣ်န့ဉ်လီၤ. တဲသ့တဖၣ်အံၤဘၣ်တဲကိးအီၤလဲတဲဘၣ်ယိၣ်အတဲ ပနီၣ်န့ဉ်လီၤ.

တဲဘၣ်ယိၣ်လဲအမၤအါထီၣ်ပတဲဒီးန့ဉ်ခဲစာ-

Risk factors that can increase our risk of getting cancer:

- သးပုာ်ထီၣ်
- အိၣ်ဒီးနီၤတယၢ်လဲအအါတလဲ
- တမၤတဲဟူးတဲဂဲၤဘၣ်
- အိၣ်တဲအိၣ်လဲတဂ့ၤလဲ
- တဲအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချအဂီၢ်
- အိၣ်သးမိၤကဲမိၤအါတလဲ
- အိၣ်ထုာ်/အိၣ်မိာ်ထုာ်
- အိၣ်လဲမိုကျိၤအါတလဲ
- အိၣ်ဘူးဘၣ်ဒီးကဲတဲဖိတဲလံၤတနီၤ
- ဟံၣ်ဖိယိဖိအတဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်

တဲဘၣ်ယိၣ်တနီၤလဲပဆိတလဲအီၤတသ့ဘၣ်န့ဉ် မ့ဝဲဒၣ်ပသးနံၣ်န့ဉ်လီၤ.

Some risk factors we can't change, like our age.

တဲဘၣ်ယိၣ်တနီၤလဲပဆိတလဲအီၤသ့-

Some risk factors we can change:

ခဲစာ ၁ ခါ လဲ ၃ ခါ အကျိၤလဲဘၣ်တဲထံၣ် န့ဉ်အီၤလဲကိးအိးစကြွဲလဲယိ အပူၤန့ဉ်ဘၣ်ထွဲဝဲဒၣ်ဒီး တဲအိၣ်မူအကျိၤအကျဲန့ဉ်လီၤ.